

Bijlage 3 Financieel crisisplan

FINANCIEEL CRISISPLAN

**STICHTING BEDRIJFSTAKPENSIOENFONDS VOOR DE
BANDEN- EN WIELENBRANCHE**

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Wat is een crisisplan?	3
1.2	Gevolgde procedure om te komen tot een crisisplan	3
1.3	Het benoemen van de belangenafweging	4
1.4	Jaarlijkse toetsing	4
2	Uitgangspunten	5
2.1	Aannames	5
2.2	Herstelplan	5
2.3	Kritische dekkingsgraad	6
2.4	Definitie crisis	7
3	Inventarisatie crisismaatregelen	8
3.1	Juridisch kader	8
3.2	Beleggingsbeleid aanpassen	8
3.3	Lagere toeslagen	8
3.4	Premie verhogen	9
3.5	Versoberen van de regeling	10
3.6	Uitkeringen en aanspraken korten	14
3.7	Samenvatting	15
4	Selectie	17
4.1	Beleggingsbeleid	17
4.2	Lagere toeslagverlening	17
4.3	Verhoging premie	17
4.4	Versobering regeling	17
4.5	Korten uitkeringen en aanspraken	18
5	Prioritering	19
5.1	Aanpassen beleggingsbeleid	19
5.2	Lagere toeslag	19
5.3	Premie verhogen	20
5.4	Versoberen van regeling door combinatie van beschikbare instrumenten	20
5.5	Verlagen opbouwpercentage	20
5.6	Korten van uitkeringen en aanspraken	20
6	Afronding	22
6.1	Wanneer is er sprake van een crisis?	22
6.2	Bij welke dekkingsgraad kan Bpf Banden en Wielen er zonder korten niet meer uitkomen?	22
6.3	Welke maatregelen staan ter beschikking?	23
6.4	Hoe realistisch is de inzet van die maatregelen?	24
6.5	Wat is het financiële effect van de maatregelen?	24
6.6	Op welke wijze wordt rekening gehouden met evenwichtige belangenafweging?	25
6.7	Hoe en wanneer wordt met de belanghebbende gecommuniceerd in een crisissituatie?	26
6.8	Hoe werkt het besluitvormingsproces?	29
6.9	Hoe wordt de jaarlijkse toetsing van het crisisplan vormgegeven?	29

1. Inleiding

Het bestuur van de Stichting Bedrijfstakpensioenfondsen voor de Banden- en Wielenbranche (in het vervolg aangeduid als Bpf Banden en Wielen) beschrijft in dit rapport het financieel crisisplan. Dit inleidende hoofdstuk gaat in op de procedure die het bestuur heeft gevolgd om tot een crisisplan te komen.

1.1 Wat is een crisisplan?

In dit crisisplan legt het bestuur vast hoe het handelt als het fonds in een crisissituatie komt. Het bestuur is met het plan voorbereid op mindere tijden.

Verschil tussen crisisplan en herstelplan

Een herstelplan is uitsluitend gericht op het weer op peil brengen van de beleidsdekkingsgraad. Een crisisplan is, anders dan een herstelplan, juist niet uitsluitend gericht op het weer op peil brengen van de beleidsdekkingsgraad. Een fonds beschikt bij voorkeur over een crisisplan ook in situaties waarin er geen noodzaak is een herstelplan op te stellen.

Dit crisisplan geeft aan in welke situaties of bij welke grenswaarden:

- Het bestuur van Bpf Banden en Wielen maatregelen neemt.
- Wat de aard van die maatregelen is.
- Hoe zij concreet en materiële vorm krijgen (besluitvormingsproces en informatieproces).
- Hoe de maatregelen worden uitgevoerd.

Bij het opstellen van het plan heeft het bestuur zeer nadrukkelijk aandacht besteed aan een evenwichtige belangenafweging van alle betrokkenen voor de situatie dat maatregelen moeten worden genomen.

Negen vragen

In een crisisplan moet het bestuur volgens de beleidsrichtlijnen van De Nederlandsche Bank (DNB) negen vragen beantwoorden:

1. Wanneer is er sprake van een crisis?
2. Bij welke beleidsdekkingsgraad kan Bpf Banden en Wielen er zonder korten niet meer uitkomen?
3. Welke maatregelen staan ter beschikking?
4. Hoe realistisch is de inzet van die maatregelen?
5. Wat is het financiële effect van de maatregelen?
6. Op welke wijze wordt rekening gehouden met evenwichtige belangenafweging?
7. Hoe en wanneer wordt met de belanghebbenden gecommuniceerd in een crisissituatie?
8. Hoe werkt het besluitvormingsproces?
9. Hoe wordt de jaarlijkse toetsing van het crisisplan vormgegeven?

1.2 Gevolgde procedure om te komen tot een crisisplan

Het bestuur heeft vier stappen gevolgd om tot dit crisisplan te komen:

1. Inventarisatie
2. Selectie
3. Prioritering
4. Afronding

Stap 1: Inventarisatie

In de eerste stap heeft het bestuur van Bpf Banden en Wielen een uitgebreide inventarisatie uitgevoerd. Aan het einde van deze stap had het bestuur de volgende informatie:

- Mogelijke definities van crisissituaties.
- Inzicht in de omstandigheden waarin een crisissituatie zich zou kunnen voordoen.
- Analyse van de beleidsdekkingsgraad waarbij herstel niet meer mogelijk is zonder te korten.
- Een overzicht van mogelijke crisismaatregelen voor Bpf Banden en Wielen.
- Het financiële effect van mogelijke crisismaatregelen.
- De effecten op de verschillende belanghebbenden van crisismaatregelen.
- De wettelijke eisen waar Bpf Banden en Wielen minimaal aan moet voldoen.
- Een overzicht van de formele besluitvormingsprocessen bij het nemen van crisismaatregelen.

Stap 2: Selectie

In de tweede stap heeft het bestuur van Bpf Banden en Wielen een selectie gemaakt uit alle mogelijke crisismaatregelen die volgden uit de eerste stap. Het bestuur heeft in de selectie rekening gehouden met de financiële effectiviteit, evenwichtige belangenafweging en realistische inzet van de crisismaatregelen.

Stap 3: Prioritering

Het doorlopen van stap 1 en 2 heeft onder meer geleid tot een lijst van maatregelen die denkbaar en haalbaar zijn om in te zetten. Vervolgens heeft het bestuur benoemd onder welke voorwaarden een bepaalde maatregel wordt ingezet. Dit betekent dat vast komt te staan bij welke grenswaarden het bestuur een maatregel neemt.

Stap 4: Afronding

Na het doorlopen van stap 1 tot en met 3 heeft het bestuur van Bpf Banden en Wielen het daadwerkelijke plan geformuleerd. Het bestuur beoogt met het plan inhoud te geven aan de te hanteren ondergrenzen, de te nemen maatregelen en de te volgen consultatie-, informatie- en besluitvormingsprocessen. Het bestuur neemt het crisisplan op in een bijlage van de ABTN van het fonds.

1.3 Het benoemen van de belangenafweging

Het bestuur van Bpf Banden en Wielen benadrukt dat evenwichtige belangenafweging bij de te nemen crisismaatregelen voorop staat. Hieraan geeft het bestuur invulling door de lasten van de crisismaatregelen zo evenwichtig mogelijk te verdelen over actieven, slapers, pensioengerechtigden en werkgevers.

1.4 Jaarlijkse toetsing

Ieder jaar zal het bestuur het financieel crisisplan toetsen en eventueel aanpassen aan de hand van de dan geldende situatie.

2. Uitgangspunten

Dit hoofdstuk geeft de uitgangspunten weer van de berekeningen zoals gepresenteerd in de volgende hoofdstukken. Daarnaast wordt inzicht gegeven in de ontwikkeling van de financiële positie van Bpf Banden en Wielen, de kritische dekkingsgraad en de definitie van een crisis.

2.1 Aannames

Uitgangspunten voor bepaling van de effectiviteit van een maatregel is de financiële positie ultimo 2017. De beleidsdekkingsgraad is ultimo 2017 97,0%. In de prognoses is gerekend met de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur (RTS) en met de daaruit afgeleide forwardcurves. Voor het rendement hanteert het bestuur de rendementscurve die gebaseerd is op de maximale parameters zoals door de Commissie parameters is gepubliceerd en de RTS ultimo 2017. Dit is conform de aanname uit het herstelplan 2018 en waarborgt zodoende een consistent bestuursbeleid gedurende de looptijd van het herstelplan.

De grondslagen voor de technische voorziening zijn zoals beschreven in de ABTN. Dit geldt ook voor het gevoerde beleid voor premiestelling, beleggingen en toeslagen.

De effectiviteit van de maatregelen geeft een indicatie van de herstelkracht. Elke crisis staat op zich en de effectiviteit en herstelkracht van maatregelen is afhankelijk van de omstandigheden waarin het fonds zich bevindt op het moment van de crisissituatie.

2.2 Herstelplan

Het fonds verkeert op 1 januari 2018 in een dekkingstekort en er is een herstelplan van kracht. De volgende tabel geeft het dekkingsgraadsjabloon ultimo 2017 weer¹. De actuele dekkingsgraad ultimo 2017 is geschat op 97,7%.

Toelichting dekkingsgraadsjabloon

In de hierna volgende tabel zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- M1: Er wordt een doorsneepremie van 25,5% van de pensioengrondslag gehanteerd. Vanwege het vervallen van de overgangsregeling voor de zogenoemde 55-minners per 1 januari 2021 zou de premie per die datum verlaagd worden met de doorsneepremie voor de overgangsregeling. CAO-partijen hebben echter aangegeven deze vrijval niet door te voeren voor zover er sprake is van een korting van de opgebouwde pensioenen.
Overigens draagt de premie van het herstelplan niet bij aan herstel. Dit komt doordat de inkoop plaatsvindt op basis van de RTS (inclusief UFR) terwijl de premie is gebaseerd op een hoger reëel rendement van 2,5%² per jaar;
- M2: In het herstelplan is het effect van uitkeringen vanaf 1 januari 2019 positief op de dekkingsgraad; daarvóór is het effect (onafgerond) negatief vanwege een actuele dekkingsgraad beneden 100%;
- M3: Pensioenrechten en –aanspraken hoeven niet gekort te worden. Vanaf 2023 is het naar verwachting mogelijk om (toekomstbestendig) te indexeren;
- M4: De toekomstige rentetermijnstructuur is gebaseerd op de forward-curve. Hierdoor is het effect onder M4 voor alle jaren per definitie 0;
- M5: Het verwachte rendement is hoger dan de korte rente. Hierdoor resteert een overrendement van gemiddeld ruim 3,0%;
- M6: Dit betreft kruiseffecten en is afgerond nihil.

¹ Dit herstelsjabloon en het bijbehorende herstelplan dienen als basis voor de resultaten in dit crisisplan

² Bij een dekkingsgraad beneden 105% bedraagt de rekenrente voor de premie 2,4% per jaar.

Tabel 2.1 Dekkingsgraadsjabloon

Jaar	DG primo	Premie	Uitkering	Indexering	RTS	Over- rendement	Overig	DG ultimo	BDG ultimo	Premie	Indexatie actieven	Indexatie inactieven
		Delta	Delta	Delta	Delta	Delta	Delta	Delta				
		%-punt	%-punt	%-punt	%-punt	%-punt	%-punt	%-punt	%	%	%	%
2017	94,8%	-0,7%	0,0%	0,0%	1,4%	1,5%	0,6%	97,7%	97,0%	25,5%	0,0%	0,0%
2018	97,7%	-0,6%	0,0%	0,0%	0,0%	3,4%	0,0%	100,5%	99,1%	25,5%	0,0%	0,0%
2019	100,5%	-0,6%	0,0%	0,0%	0,0%	3,4%	-0,1%	103,2%	101,9%	25,5%	0,0%	0,0%
2020	103,2%	-0,4%	0,0%	0,0%	0,0%	3,3%	0,1%	106,2%	104,7%	25,5%	0,0%	0,0%
2021	106,2%	-0,3%	0,1%	0,0%	0,0%	3,3%	-0,1%	109,2%	107,7%	25,5%	0,0%	0,0%
2022	109,2%	-0,3%	0,1%	0,0%	0,0%	3,2%	0,0%	112,2%	110,7%	25,5%	0,0%	0,0%
2023	112,2%	-0,4%	0,2%	-0,1%	0,0%	3,2%	-0,1%	115,0%	113,6%	25,5%	0,1%	0,1%
2024	115,0%	-0,4%	0,2%	-0,3%	0,0%	3,2%	-0,1%	117,6%	116,3%	25,5%	0,3%	0,3%
2025	117,6%	-0,5%	0,2%	-0,6%	0,0%	3,1%	0,1%	119,9%	118,7%	25,5%	0,5%	0,5%
2026	119,9%	-0,5%	0,3%	-0,8%	0,0%	3,1%	-0,1%	121,9%	120,9%	25,5%	0,7%	0,7%
2027	121,9%	-0,6%	0,4%	-1,1%	0,0%	3,0%	0,0%	123,6%	122,7%	25,5%	0,9%	0,9%

Uit het herstelplan blijkt dat de financiële positie van het fonds zich zal herstellen binnen de hersteltermijn zonder dat er aanvullende maatregelen benodigd zijn. De vereiste dekkingsgraad bedraagt namelijk 117,6%. Ook valt op te merken dat de premie voor alle jaren niet bijdraagt aan herstel. Toekomstbestendige indexatie is naar verwachting pas vanaf 2023 mogelijk. Daarbij dient aangetekend te worden dat er geen rekening is gehouden met de vrijval van de premie voor de overgangsregeling 55-min. Mochten CAO-partijen later besluiten daarvoor wel te opteren, dan zal indexatie pas op een later moment mogelijk zijn.

2.3 Kritische dekkingsgraad

De zogenaamde kritische dekkingsgraad (de dekkingsgraad waarbij herstel zonder korten nog net mogelijk is) is mede afhankelijk van de stand van de rente en het te verwachten rendement. Het saldo van het verwacht rendement en de 1-jaarsrente is het overrendement.

Gegeven het huidige beleid, rentestand en financiële positie, is de kritische dekkingsgraad waarbij er, zonder korten, binnen 5 jaar na ontstaan van het dekkingstekort de minimaal vereiste dekkingsgraad bereikt wordt (uiterlijk ultimo 2020), gelijk aan 96,1%. Wanneer er gekeken wordt naar het behalen van de vereiste dekkingsgraad binnen de hersteltermijn van 10 jaar is de kritische dekkingsgraad 90,4%.

De volgende tabellen geven de kritische dekkingsgraden bij een afwijkende rentetermijnstructuur weer. Bij de vaststelling van de kritische dekkingsgraden is uitgegaan van de geschatte financiële positie van het fonds ultimo 2017 en is zoveel mogelijk aangesloten op de uitgangspunten die aan het herstelplan ultimo 2017 ten grondslag lagen. Hierbij is gekeken naar de herstelperiode tussen ultimo 2017 en ultimo 2020. Het reeds bestaande dekkingstekort is ultimo 2015 ontstaan, dit betekent dat het fonds ultimo 2020 uit dekkingstekort moet zijn, vandaar de herstelperiode tot ultimo 2020.

Tabel 2.2 Kritische dekkingsgraad obv behalen MVDG (uiterlijk 31 december 2020)

Rente	
RTS	96,1%
RTS + 1%-punt	93,5%
RTS -/ 1%-punt	100,3%

Tabel 2.3 Kritische dekkingsgraad obv behalen VDG (uiterlijk 31 december 2027)

Rente	
RTS	90,4%
RTS + 1%-punt	83,2%
RTS -/ 1%-punt	101,7%

2.4 Definitie crisis

De doelstelling van Bpf Banden en Wielen staat verwoord in de statuten.

De stichting heeft ten doel:

- het verlenen van pensioenen aan de werknemers, in dienstbetrekking werkzaam zijnde of geweest zijnde bij de aangesloten ondernemingen, alsmede na het overlijden van die werknemers uitkeringen te verstrekken aan hun nabestaanden en wezen op de wijze, als nader omschreven in het pensioenreglement.

Financiële crisis

Het bestuur van Bpf Banden en Wielen vindt dat er sprake is van een crisissituatie indien het niet (meer) mogelijk is om op basis van de beschikbare middelen de regeling binnen de richtlijnen van DNB adequaat uit te voeren.

Deze situatie wordt door het bestuur als volgt vertaald:

Op basis van de veronderstelling dat uitsluitend het korten van aanspraken en uitkeringen mogelijk is en dat er geen andere maatregelen voor handen zijn, beschouwt het bestuur van Bpf Banden en Wielen een (beleids)dekkingsgraad, waarbij het onvermijdelijk is om een korting door te voeren om binnen een periode van vijf jaar weer op het niveau van de minimaal vereiste dekkingsgraad te geraken, als een crisissituatie.

Daarnaast beschouwt het bestuur van Bpf Banden en Wielen een beleidsdekkingsgraad, waarbij het zonder aanvullende maatregelen niet meer kan voldoen aan de wettelijke hersteltermijn van 10 jaar als een crisissituatie.

Dit is het moment waarop het crisisplan in werking treedt.

3. Inventarisatie crisismaatregelen

Dit hoofdstuk bevat een inventarisatie die het bestuur van Bpf Banden en Wielen heeft gemaakt van alle mogelijke maatregelen.

3.1 Juridisch kader

Het fonds hanteert als financiële sturingsmiddelen het premiebeleid, het toeslagbeleid en het beleggingsbeleid. Tevens kan het fonds in overleg met en nadat hiervoor toestemming is verkregen van sociale partners de pensioenovereenkomst aanpassen waar het de opbouw van toekomstige aanspraken betreft. Het fonds kan als laatste middel de pensioenaanspraken en pensioenrechten verminderen.

3.2 Beleggingsbeleid aanpassen

Doel van het beleggingsbeleid is het voorkomen van dekkingstekort en korten van aanspraken ofwel het nakomen van de nominale verplichtingen, en tevens het realiseren van de toeslagambitie. Afhankelijk van de gekozen definitie voor een crisissituatie kan het bestuur het beleggingsbeleid aanpassen. Bij de hier gekozen definitie is invulling gegeven aan de situatie dat je er al zit en vandaar uit weer wilt herstellen. Dan is een aanpassing van het beleggingsbeleid in eerste instantie niet voor de hand liggend. Het beleggingsbeleid kan er uiteraard wel bij helpen om niet in de crisissituatie terecht te komen of minder diep weg te zakken. Dit kan worden vormgegeven door bij bepaalde grenzen van de dekkingsgraad risico's af te bouwen. In dat kader merken wij op dat het bestaande strategische beleggingsbeleid van Bpf Banden en Wielen een defensiever beleggingsbeleid kent bij een beleidsdekkingsgraad beneden 105%.

Juridisch kader

De beslissingsbevoegdheid met betrekking tot het beleggingsbeleid ligt bij het bestuur.

Groepen die door deze maatregel worden geraakt

- Allen

Effectiviteit maatregel op financiële positie

- Afhankelijk van maatregel

3.3 Lagere toeslagen

Het bestuur streeft er naar om de opgebouwde pensioenrechten van de actieven en de pensioenaanspraken van de slapers en de ingegane pensioenen jaarlijks aan te passen. Het uitgangspunt voor de toeslag is de ontwikkeling van de door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) gepubliceerde afgeleide consumentenprijsindex voor alle huishoudens, in het jaar voorafgaand aan de maand oktober gelegen vóór de desbetreffende eerste januari.

De toeslagambitie bedraagt 100% van de stijging van de CPI.

Voorwaarde voor het verlenen van de toeslagen is dat de indexatie toekomstbestendig dient te zijn. Dit impliceert dat er vanaf een beleidsdekkingsgraad van 110% toeslagen verleend kunnen worden.

Voor deze voorwaardelijke toeslagen is geen bestemmingsreserve gevormd en wordt geen premie betaald.

Het toeslagbeleid kent eveneens een inhaalindexatie, zoals in de ABTN is toegelicht.

In het geval van een crisis of een kritieke situatie kan het toeslaginstrument worden benut. Het achterwege laten van toeslagverlening heeft in potentie een groot positief effect op de ontwikkeling van de financiële positie. Dit is echter alleen van toepassing als de financiële positie gezond is te noemen. Bij een beleidsdekkingsgraad onder 110% vindt immers geen toeslagverlening plaats. Het besluit tot het niet verlenen van een toeslag raakt alle deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden aan de regeling in hun (toekomstige) koopkracht.

Juridisch kader

De beslissingsbevoegdheid inzake toeslagverlening ligt bij het bestuur op grond van:

- Pensioenreglement Bpf Banden en Wielen: artikel 13 tot en met artikel 15.

Groepen die door deze maatregel worden geraakt

- Actieven
- Slapers
- Pensioengerechtigden

Effectiviteit maatregel op financiële positie

- Laag indien er sprake is van een relatief slechte financiële positie.
- Hoog als de financiële positie gezond is.

Uit onderstaand sjabloon blijkt dat het effect van het niet indexeren tijdens een reservetekort. Bpf Banden en Wielen realiseert dan een 2,4%-punt hogere dekkingsgraad na 10 jaar.

Tabel 3.1 **Dekkingsgraadsjabloon zonder indexatie**

Jaar	DG primo	Premie	Uitkering Indexering			RTS	Over-	Overig	DG ultimo	BDG	Premie	Indexatie	Indexatie
		Delta	Delta	Delta	Delta	Delta	rendement	Delta	%	ultimo	%	actieven	inactieven
	%	%-punt	%-punt	%-punt	%-punt	%-punt	%-punt	%-punt	%	%	%	%	%
2017	94,8%	-0,7%	0,0%	0,0%	1,4%	1,5%	0,6%	97,7%	97,0%	25,5%	0,0%	0,0%	
2018	97,7%	-0,6%	0,0%	0,0%	0,0%	3,4%	0,0%	100,5%	99,1%	25,5%	0,0%	0,0%	
2019	100,5%	-0,6%	0,0%	0,0%	0,0%	3,4%	-0,1%	103,2%	101,9%	25,5%	0,0%	0,0%	
2020	103,2%	-0,4%	0,0%	0,0%	0,0%	3,3%	0,1%	106,2%	104,7%	25,5%	0,0%	0,0%	
2021	106,2%	-0,3%	0,1%	0,0%	0,0%	3,3%	-0,1%	109,2%	107,7%	25,5%	0,0%	0,0%	
2022	109,2%	-0,3%	0,1%	0,0%	0,0%	3,2%	0,0%	112,2%	110,7%	25,5%	0,0%	0,0%	
2023	112,2%	-0,4%	0,2%	0,0%	0,0%	3,2%	-0,1%	115,1%	113,6%	25,5%	0,0%	0,0%	
2024	115,1%	-0,4%	0,2%	0,0%	0,0%	3,2%	-0,1%	118,0%	116,6%	25,5%	0,0%	0,0%	
2025	118,0%	-0,5%	0,3%	0,0%	0,0%	3,2%	-0,1%	120,9%	119,5%	25,5%	0,0%	0,0%	
2026	120,9%	-0,6%	0,3%	0,0%	0,0%	3,1%	0,0%	123,7%	122,3%	25,5%	0,0%	0,0%	
2027	123,7%	-0,6%	0,4%	0,0%	0,0%	3,0%	0,0%	126,5%	125,1%	25,5%	0,0%	0,0%	

3.4 Premie verhogen

De premie in 2018 bedraagt 25,5% van de pensioengrondslag. Van dit percentage is 2,6%-punt bestemd voor de overgangsregeling voor de 55-minners. Van de totale premie komt 60% voor rekening van de werkgever en 40% voor rekening van de actieve deelnemer. Door een verdere verhoging van de premie neemt de herstelkracht van het fonds toe. Jaarlijks stelt het bestuur vast of de premie voldoet aan wet- en regelgeving rond de kostendekkende premie. In dat kader merken wij op dat CAO-partijen hebben aangegeven dat de huidige premie wat hen betreft het maximumniveau is. Deze maatregel lijkt zodoende weinig realistisch.

Juridisch kader

De premie voor de uitvoering van de verplichte pensioenregeling wordt door het bestuur, gehoord hebbende de CAO-partijen vastgesteld en zo nodig gewijzigd.

- Uitvoeringsreglement Bpf Banden en Wielen: artikel 2.1

Groepen die door deze maatregel kunnen worden geraakt

- Werkgevers.
- Actieven.

Effectiviteit maatregel op herstel

- Gemiddeld (zie tabel).

Tabel 3.2 Premieverhoging

Premieverhoging in %-punt	1%	2%	3%	4%
<i>Stijging in beleidsdekkingsgraad</i>				
effect na 1 jaar	0,1%	0,2%	0,3%	0,4%
effect na 5 jaar	0,8%	1,6%	2,4%	3,2%
effect op einde horizon	1,3%	2,5%	3,7%	4,9%

Als de premie wordt verhoogd met 1%-punt, dan is de beleidsdekkingsgraad aan het einde van de horizon 1,3%-punt hoger. Een gedeelte van de premie komt ook ten goede aan het indexatievermogen.

Het premie-instrument is de enige maatregel waarbij ook werkgevers aan het herstel van het fonds bijdragen (in de vorm van een premieverhoging).

3.5 Versoberen van de regeling

De pensioenregeling kan (tijdelijk) worden versoerd tijdens een crisisperiode. Bpf Banden en Wielen onderscheidt de volgende mogelijkheden:

- Verlaging opbouwpercentage.
- Verlaging pensioengrondslag door verhoging franchise.
- Verlaging pensioengrondslag door verlaging van het maximaal pensioengevend loon.
- Partnerpensioen op risicobasis.
- Het laten vervallen van tijdelijk partnerpensioen op risicobasis.
- Versobering overgangsregeling 55-minners.

Deze paragraaf beschrijft genoemd 6 mogelijkheden om de regeling te versoeren. Op basis van het overleg tussen het bestuur van Bpf Banden en Wielen en CAO-partijen lijken alleen de eerste en de laatste optie realistisch. Daarom zijn alleen deze twee mogelijkheden cijfermatig uitgewerkt. De vierde optie heeft ook een materieel effect maar kan in feite gezien worden als een alternatieve invulling van de eerste mogelijkheid.

Verlaging opbouwpercentage

Het opbouwpercentage voor ouderdomspensioen bedraagt 1,657% van de pensioengrondslag. Het partnerpensioen bedraagt 70% van het ouderdomspensioen. Voor ieder kind bedraagt het wezenpensioen 20% van het te bereiken partnerpensioen. Daarnaast kent de regeling tevens een tijdelijk partnerpensioen.

Door het opbouwpercentage te verlagen en de premie gelijk te houden zal dit een positief effect op de dekkingsgraad hebben.

Juridisch kader

- De beslissingsbevoegdheid inzake de verlaging van het opbouwpercentage ligt bij sociale partners.

Groepen die door deze maatregel worden geraakt

- Actieven (relatief, vooral de hogere inkomens aangezien zij na pensionering een groter deel tweede pijler pensioen hebben naast hun AOW uitkering).

Effectiviteit maatregel op herstel

- Gemiddeld (zie onderstaande tabel).

Tabel 3.3 Verlaging opbouwpercentage bij een gelijkblijvende premie

Verlaging van opbouw% (1,657%)	1,557%	1,457%	1,357%	1,257%
<i>Stijging in beleidsdekkingsgraad</i>				
effect na 1 jaar	0,1%	0,3%	0,4%	0,6%
effect na 5 jaar	1,2%	2,5%	3,8%	4,9%
effect op einde horizon	2,1%	3,9%	6,1%	8,1%

Als het opbouwpercentage wordt verlaagd van 1,657% naar 1,557% en de totale premie-inkomsten blijven gelijk, dan is de beleidsdekkingsgraad aan het einde van de hersteltermijn 2,1%-punt hoger. Een gedeelte van de ruimte die beschikbaar komt door het verlagen van het opbouwpercentage komt ten goede aan het indexatievermogen.

Verlaging pensioengrondslag door verhoging franchise

Bpf Banden en Wielen kent een franchise van € 12.058,- (per 1 januari 2018) in de regeling. Verhoging van de franchise verlaagt de pensioengrondslag waardoor er minder pensioen wordt opgebouwd. Invoering van een hogere franchise treft de actieven met lagere inkomens harder dan de actieven met hogere inkomens.

Verhoging van de franchise leidt tot lagere opbouw en ook daardoor tot een lagere feitelijke premie. De feitelijke premie wordt immers uitgedrukt in een percentage van de pensioengrondslag en als gevolg van een hogere franchise zal de pensioengrondslag dalen. Hierdoor is de effectiviteit van de maatregel zeer gering, tenzij de verhoging van de franchise tegelijkertijd gepaard gaat met een verhoging van de doorsneepremie zodanig dat het absolute bedrag van de feitelijke premie ongewijzigd blijft.

Juridisch kader

De beslissingsbevoegdheid met betrekking tot de verlaging van de pensioengrondslag door verhoging van de franchise ligt bij sociale partners.

Groepen die door deze maatregel worden geraakt

- Bij ongewijzigd doorsneepremie%: Actieven : lagere opbouw en lagere premie
Werkgevers : lagere premie
- Indien absoluut doorsneepremiebedrag ongewijzigd: Actieven: lagere opbouw bij gelijke premie

Verhoging van de franchise beïnvloedt de solidariteit tussen hoge en lage inkomens. De lagere inkomens worden meer getroffen dan de hogere inkomens.

Effectiviteit maatregel op herstel

- Laag tot gemiddeld, dit is mede afhankelijk van de hoogte van de feitelijke premie, indien de franchiseverhoging niet tevens gepaard gaat met een verhoging van het doorsneepremiepercentage dan is de effectiviteit laag.

Verlaging pensioengrondslag door maximering salaris

Bpf Banden en Wielen kent een maximaal pensioengevend loon in de regeling van € 105.075,- (per 1 januari 2018). Verlagen van het maximale pensioengevend loon kan een verlaging van de pensioengrondslag tot gevolg hebben waardoor er minder pensioen wordt opgebouwd. Verlagen van het maximale pensioengevend loon treft alleen de actieven met een pensioengevend salaris dat hoger is dan het maximum.

Verlaging van het maximum pensioengevend loon kan leiden tot lagere opbouw en ook tot een lagere feitelijke premie. En daarmee is de effectiviteit van de maatregel zeer gering, tenzij de verlaging van het maximum pensioengevend loon tegelijkertijd gepaard gaat met een verhoging van de doorsneepremie zodanig dat het absolute bedrag van de feitelijke premie ongewijzigd blijft.

Juridisch kader

De beslissingsbevoegdheid inzake de verlaging van de pensioengrondslag door verlaging van het maximum pensioengevend salaris ligt bij sociale partners, omdat dit een aanpassing van de pensioenovereenkomst betreft.

Groepen die door deze maatregel worden geraakt

- Bij ongewijzigd doorsneepremie%: Actieven met een salaris gelegen boven het maximale pensioengevend loon: lagere opbouw en lagere premie
Werkgevers : lagere premie
- Indien absoluut doorsneepremiebedrag ongewijzigd: Actieven met een salaris gelegen boven het maximale pensioengevend loon: lagere opbouw bij gelijke premie

Verlaging van het maximum pensioengevend loon beïnvloedt de solidariteit tussen hoge en lage inkomens. Alleen actieven met een inkomen dat groter is dan het maximum worden getroffen.

Verlagen van het maximum salaris leidt uitsluitend voor actieve deelnemers die op dit ogenblik een salaris hebben dat boven het maximale pensioengevend loon ligt, tot lagere pensioenopbouw en daarmee (bij een ongewijzigd doorsneepremiepercentage) ook tot een lagere feitelijke premie. De effectiviteit van de maatregel is naar verwachting gering.

Effectiviteit maatregel op herstel

- Laag

Partnerpensioen op risicobasis

Bpf Banden en Wielen kent een partnerpensioen dat wordt gefinancierd op kapitaalbasis. Dit betekent dat er gespaard wordt voor partnerpensioen en dat ook slapers en pensioengerechtigden nog recht hebben op het opgebouwde partnerpensioen. Op pensioneringsdatum bestaat het recht om het opgebouwde partnerpensioen om te ruilen in ouderdompensioen of het ouderdompensioen gedeeltelijk om te ruilen in partnerpensioen.

Financiering van het partnerpensioen op risicobasis zou een versoering van de regeling betekenen. Alleen actieven hebben dan nog recht op een verzekerd partnerpensioen. Als ze de sector verlaten of met ouderdompensioen gaan, is er geen sprake van opgebouwde rechten. Een deel van het opgebouwde ouderdompensioen zal dan dienen te worden uitgeruild voor medeverzekerd partnerpensioen.

Een partnerpensioen op risicobasis leidt tot een lagere (gedempte) kostendekkende premie.

Juridisch kader

De beslissingsbevoegdheid inzake een partnerpensioen op risicobasis ligt bij sociale partners omdat dit een aanpassing van de pensioenovereenkomst betreft.

Groepen die door deze maatregel worden geraakt

- Actieven, bij pensionering of uitdiensttreding vervalt recht op partnerpensioen

Effectiviteit maatregel op herstel

- Gemiddeld. Het effect van deze versoering zal op korte termijn een geringe stijging van de dekkingsgraad tot gevolg hebben. Op de lange termijn zal deze versoering in een grotere stijging van de dekkingsgraad resulteren.

Laten vervallen van tijdelijk partnerpensioen op risicobasis

Bpf Banden en Wielen kent een tijdelijk partnerpensioen dat wordt gefinancierd op risicobasis.

Het tijdelijke partnerpensioen gaat in op de eerste dag van de maand volgend op het overlijden

van de deelnemer of de gepensioneerde deelnemer die direct voorafgaand aan zijn pensionering deelnemer was.

Het tijdelijk partnerpensioen wordt aan de partner uitgekeerd tot de eerste dag van de maand waarin deze de AOW-gerechtigde leeftijd bereikt of tot de eerste dag van de maand volgend op diens eerdere overlijden.

Het laten vervallen van het tijdelijk partnerpensioen op risicobasis betekent een versobering van de regeling. Alleen de gepensioneerde deelnemers die voordat het tijdelijk partnerpensioen wordt afgeschaft al uit actieve dienst gepensionerd zijn, behouden dan nog recht op een tijdelijk partnerpensioen.

Het afschaffen van het tijdelijke partnerpensioen op risicobasis leidt tot een lagere (gedempte) kostendekkende premie.

Juridisch kader

De beslissingsbevoegdheid inzake het afschaffen van het tijdelijk partnerpensioen op risicobasis ligt bij sociale partners omdat dit een aanpassing van de pensioenovereenkomst betreft.

Groepen die door deze maatregel worden geraakt

- Partners van actieve deelnemers.

Effectiviteit maatregel op herstel

- Laag.

Versobering regeling 55-minners

De overgangsregeling voor de 55-minners kost jaarlijks 2,6% van de pensioengrondslagsom.

Het bestuur benadert de overgangsregeling voor de 55-minners vanuit historisch perspectief en niet als losstaande regeling. De overgangsregeling voor de 55-minners is op 1 januari 2006 ingevoerd vanuit het rechtvaardigheidsbeginsel naar de groep 55-minners uit deze periode (deelnemers geboren op of na 1 januari 1950). Doel van de 55-minners regeling was onder voorwaarden* een rechtvaardige harmonisatie van de groep 55-minners die deelnamen in de voormalige pensioenregeling van het fonds met de nieuwe ingevoerde pensioenregeling per 1 januari 2006. Vanuit deze achtergrond kan de overgangsregeling voor de 55-minners niet los gezien worden van de huidige pensioenregeling, maar maakt deze deel uit van de huidige pensioenregeling. Het bestuur benadrukt dat vanuit dit historisch perspectief versoberingsmaatregelen van de pensioenregeling wel in dezelfde lijn doorgevoerd/doorgerekend kunnen worden naar de overgangsregeling voor de 55-minners maar dat losse maatregelen die alleen gericht op zijn op de overgangsregeling voor de 55-minners niet passend zijn. Er zullen geen maatregelen getroffen worden die alleen deze overgangsregeling betreffen.

* Voorwaarden voor het gebruik maken van de overgangsregeling voor de 55-minners zijn:

- *u bent geboren op of na 1 januari 1950 en was op 31 december 2000 werkzaam bij een werkgever die was aangesloten bij de VUT-stichting;*
- *u hebt vanaf 1 januari 2001 tot en met 31 december 2005 zonder onderbreking deelgenomen aan de prepensioenregeling;*
- *u hebt vanaf 1 januari 2006 tot aan uw pensioendatum zonder onderbreking meegedaan aan de pensioenregeling.*

Juridisch kader

De beslissingsbevoegdheid inzake de versobering van de overgangsregeling 55-minners ligt bij sociale partners omdat dit een aanpassing van de pensioenovereenkomst betreft.

Groepen die door deze maatregel worden geraakt

- Actieven, die aan de voorwaarden voor de overgangsregeling 55-minners voldoen.

Effectiviteit maatregel op herstel

- Laag tot gemiddeld.
- Daarnaast wordt opgemerkt dat er enkel een subgroep van de actieven benadeeld zou worden bij een aanpassing van deze regeling. Hierdoor worden de uitgangspunten voor de evenwichtige belangenbehartiging, zoals beschreven in hoofdstuk 5, niet gewaarborgd. Hierdoor is deze maatregel in ieder geval bij volledige doorvoering niet realistisch.

Tabel 3.4 Beperking aanspraken overgangsregeling 55-minners

Toekenning overgangsregeling	75%	50%	25%	0%
<i>Stijging in beleidsdekkingsgraad</i>				
effect na 1 jaar	0,2%	0,2%	0,2%	0,3%
effect na 5 jaar	0,4%	0,8%	1,3%	1,7%
effect op einde horizon	0,4%	0,5%	0,8%	1,2%

Als overgangsregeling voor de 55-minners wordt beëindigd, dan is de beleidsdekkingsgraad aan het einde van de hersteltermijn 1,2%-punt hoger. Dat is minder dan na 5 jaar (1,7%-punt) omdat een gedeelte van de ruimte die beschikbaar komt door het beperken van de overgangsregeling, nadien ten goede komt aan het indexatievermogen.

3.6 Uitkeringen en aanspraken korten

Een pensioenfonds kan de uitkeringen en aanspraken uitsluitend korten als het niet mogelijk is om binnen de hersteltermijn uit een situatie van dekkingstekort te komen ('BDG na 5 jaar') en als alle andere maatregelen zijn ingezet om het herstel te bespoedigen. Het korten van de uitkeringen en aanspraken is dus een uiterste noodmaatregel en kan alleen ingezet worden om het benodigde noodzakelijke herstel te bereiken. Zoals al vermeld is het bestaande dekkingstekort ultimo 2015 ontstaan. Dit betekent dat het fonds ultimo 2020 uit dekkingstekort moet zijn. Om die reden wordt in tabel 3.5 uitgegaan van een 3-jarige periode (tot en met 31 december 2020).

Tabel 3.5 Benodigde korting bij wijziging primo dekkingsgraden

DG primo 2018	BDG na 3 jaar	Hoogte benodigde korting
96,1%	103,1%	0,0%
95%	102,0%	1,0%
90%	97,1%	5,6%
85%	92,2%	10,3%
80%	87,3%	15,0%
75%	82,4%	19,6%

De berekeningen/uitkomsten in tabel 3.5 betreffen een theoretische benadering om inzicht te geven, die uitgaat van een korting per 1 januari 2018.

Het is mogelijk om verschillende kortingspercentages te hanteren voor verschillende groepen. Onderscheid kan gemaakt worden naar pensioensoorten en belanghebbenden. Het is belangrijk om een goede belangenafweging te maken. Hierin moeten de al genomen maatregelen en hun effect op herstel worden meegenomen. Opgemerkt wordt dat bij differentiatie van de kortingspercentages de groepen een verschillend deel van het tekort voor hun rekening nemen.

Juridisch kader

De beslissingsbevoegdheid inzake het korten van uitkeringen en aanspraken ligt bij het bestuur op grond van:

- Pensioenreglement Bpf Banden en Wielen: Artikel 49.

Groepen die door deze maatregel kunnen worden geraakt

- Actieven, Slapers
- Pensioengerechtigden

Effectiviteit maatregel op herstel

- Hoog

In onderstaande tabel wordt het effect op de beleidsdekkingsgraad weergegeven indien de pensioenaanspraken en ingegane pensioenen op 1 januari 2018 zouden zijn gekort. In deze tabel wordt er vanuit gegaan dat er **niet** conform de indexatiestafel wordt geïndexeerd. Hierdoor wordt een zuiverder beeld geschetst van het effect dat korting van pensioenaanspraken en ingegane pensioenen op de dekkingsgraad heeft. Indien nadien wel indexatie conform de indexatiestafel wordt toegepast, wordt het positieve effect op de dekkingsgraad teniet gedaan doordat hierdoor eerder toeslagen worden verleend.

Tabel 3.6 Korting pensioenaanspraken en ingegane pensioenen

Korting aanspraken primo 2018	1%	2%	3%	4%
<i>Stijging in beleidsdekkingsgraad</i>				
effect na 1 jaar	1,0%	2,0%	3,0%	4,0%
effect na 5 jaar	0,9%	1,7%	2,7%	3,7%
effect op einde horizon	0,9%	1,7%	2,6%	3,6%

3.7 Samenvatting

De volgende tabel geeft een overzicht van de mogelijke maatregelen. De laatste kolom geeft per maatregel aan waar de beslissingsbevoegdheid ligt.

Tabel 3.7 Samenvatting

Maatregel	Belangengroepen	Effectiviteit	Beslissingsbevoegdheid
Beleggingsbeleid aanpassen	allen	afhankelijk van aanpassing	bestuur
Lagere indexatie	actieven slapers pensioengerechtigden	laag bij ongezonde financiële positie hoog bij gezonde financiële positie	bestuur
Premie verhogen	werkgevers actieven	Gemiddeld	bestuur in overleg met sociale partners
Versoberen regeling			
1. verlagen opbouwpercentage	actieven	Gemiddeld	sociale partners
2. verhogen franchise	actieven	laag tot gemiddeld	sociale partners
3. maximering pensioengrondslag	actieven	Laag	sociale partners
4. partnerpensioen op risicobasis	actieven	Gemiddeld	sociale partners
5. laten vervallen tijdelijk partnerpensioen	actieven	Laag	sociale partners
6. beperken regeling 55- minners	actieven, beperkt	laag tot gemiddeld	sociale partners
Korten van uitkeringen en aanspraken	actieven slapers pensioengerechtigden	hoog	bestuur

4. Selectie

Dit hoofdstuk geeft de door het bestuur van Bpf Banden en Wielen gemaakte keuze weer uit de mogelijke maatregelen die in de vorige stap zijn geïnventariseerd.

4.1 Beleggingsbeleid

Het bestuur zal in een crisissituatie het beleggingsbeleid aanpassen als hier aanleiding toe is. Op welke manier het beleid zal worden aangepast, is afhankelijk van de aard van de crisis.

4.2 Lagere toeslagverlening

Conform het nFTK dient het toeslagbeleid toekomstbestendig te zijn. Dit betekent dat toeslagverlening mogelijk is vanaf beleidsdekkingsgraad 110%. Het bestuur heeft ervoor gekozen om het indexatie-instrument in te zetten in crisissituatie. Dat betekent dat er bij een ongezonde financiële positie in beginsel geen toeslag wordt verleend aan de actieven, slapers en pensioengerechtigden. Actieven en slapers kunnen in de toekomst een lagere pensioenuitkering verwachten. Des te jonger deze actieven en slapers zijn, des te meer tijd ze hebben om hier op te anticiperen. Pensioengerechtigden verliezen direct koopkracht.

4.3 Verhoging premie

Het bestuur stelt de premie vast volgens de richtlijnen in de ABTN. Het bestuur moet er altijd voor zorgen dat de premie kostendekkend is. Daarnaast kan het bestuur in een situatie van dekkingstekort kiezen voor een premie die bijdraagt aan herstel tot het minimaal vereist eigen vermogen. In dat geval is toestemming van de CAO-partijen noodzakelijk. In een crisissituatie kan het bestuur de herstelopslag verhogen. De werkgevers en actieven dragen dan ook bij aan herstel door het verhogen van de inkomsten. Op grond van het huidige hoge premieniveau van 25,5% van pensioengrondslag acht het bestuur het niet mogelijk om de premie nog verder te verhogen. De CAO-partijen hebben aangegeven geen hogere premie te willen betalen.

4.4 Versobering regeling

In een crisissituatie zal het bestuur de sociale partners adviseren om de regeling te hervormen om zo meer ruimte te creëren voor een sneller herstel. Het bestuur zal de sociale partners in eerste instantie adviseren om in dit hervormingstraject alle hiervoor genoemde maatregelen te betrekken en te onderzoeken welke combinatie van maatregelen het meest effectief is en waarbij tevens een effectieve belangenafweging gewaarborgd is.

Daarbij benadrukt het bestuur dat onderstaande aspecten speciale aandacht verdienen:

- Verhoging van de franchise of verlaging van het maximum pensioengevend loon kan de onderlinge solidariteit tussen hoge en lage inkomens beïnvloeden en is naar verwachting weinig effectief;
- De overgang naar een partnerpensioen op risicobasis leidt tot meer complexiteit in de communicatie maar zou effectief kunnen zijn;
- Het afschaffen van tijdelijk partnerpensioen op risicobasis is naar verwachting weinig effectief;
- Het is mogelijk om het opbouwpercentage te verlagen en na pensionering op de pensioenleeftijd na 46 dienstjaren nog circa 70% van het gemiddeld salaris minus de franchise te ontvangen;
- De overgangsregeling voor 55-minners kan niet als een afzonderlijke regeling worden beschouwd, daarom kunnen aanpassingen gericht op versobering/korten van de pensioenregeling in dezelfde lijn worden doorgevoerd/door gerekend in de overgangsregeling voor de 55-minners, maar zullen er geen maatregelen getroffen worden die alleen de overgangsregeling voor de 55-minners betreffen.

Indien het niet mogelijk blijkt te zijn om een combinatie van alle maatregelen door te voeren, dan zal het bestuur sociale partner adviseren om te focussen op een verlaging van het opbouwpercentage en een aanpassing in lijn hiermee van de overgangsregeling voor 55-minners.

4.5 Korten uitkeringen en aanspraken

Het bestuur heeft besloten dat het korten van uitkeringen en aanspraken als uiterste noodmaatregel wordt ingezet. Alvorens tot deze crisismaatregel wordt besloten zal het bestuur de hiervoor genoemde maatregelen zoveel mogelijk willen inzetten. In geval van korting van uitkeringen en aanspraken zal het bestuur bij de hoogte hiervan rekening houden met de belangen van alle deelnemers; te weten de actieven, slapers en pensioengerechtigden. Hierbij zal het bestuur ook de bijdrage in ogenschouw nemen die de actieven al hebben geleverd bijvoorbeeld in de vorm van de hoogte van de premie of de versobering van de regeling, en die de slapers en pensioengerechtigden al hebben geleverd in de vorm van koopkrachtverlies door gemiste toeslagen.

5. Prioritering

Het bestuur geeft in dit hoofdstuk weer wat de prioritering is van de geselecteerde maatregelen. Tevens laat het per maatregel het effect op het herstelplan zien en het effect van het gehele pakket aan maatregelen.

Het bestuur streeft naar een evenwichtige belangenbehartiging van alle belanghebbenden. Bij de prioritering heeft het bestuur de volgende uitgangspunten gehanteerd in het kader van deze evenwichtige belangenbehartiging:

- Alle vier groepen belanghebbenden (actieven, slapers, pensioengerechtigden en werkgevers) dragen bij aan het herstel.
- De lasten worden zo veel mogelijk gelijk verdeeld over de jongeren en ouderen binnen het fonds.

Het bestuur beseft daarbij dat de inschatting van de bijdragen van de vier groepen (actieven, slapers, pensioengerechtigden en werkgevers) lastig te maken is. Op totaalniveau is dit uiteraard wel te bepalen, op individueel niveau én in tijdsvolgorde is dit niet altijd goed mogelijk. Desondanks hanteert het bestuur wel het uitgangspunt dat alle vier groepen belanghebbenden bijdragen aan het herstel.

Wijze van rekening houden met evenwichtige belangenbehartiging

- Actieve en gewezen deelnemers en pensioengerechtigden krijgen als eerste te maken met het effect van een verslechtering van de financiële positie. Zij krijgen geen toeslagen meer. Dit beïnvloedt hun koopkracht in de loop van de tijd negatief.
- Uitgaande van evenwichtige belangenafweging moeten werkgevers en actieve deelnemers zorg dragen voor een kostendekkende premie bij een reservetekort en kunnen kiezen voor een premie die bijdraagt aan herstel bij dekkingstekort. Een hogere premie in de vorm van een herstelopslag is daadwerkelijk een bijdrage van werkgevers en actieven. Dit beïnvloedt de koopkracht voor actieven negatief (doordat er meer premie moet worden afgestaan) en zorgt voor een stijging van de loonkosten voor de werkgevers.
- Versobering van de regeling raakt alleen actieve deelnemers. Dit beïnvloedt hun pensioenuitkering in de toekomst. Versobering om de premie kostendekkend te maken of te voldoen aan de eis tot bijdragen aan herstel is een noodzakelijke maatregel. Een versobering om herstel te bespoedigen wordt gezien als een extra bijdrage van de actieve deelnemers.
- Als het nodig is om te korten, zal het bestuur alle bovenstaande inspanningen meenemen om tot een zo eerlijk mogelijke verdeling van de korting van aanspraken en uitkeringen te komen tussen de verschillende belanghebbenden.

5.1 Aanpassen beleggingsbeleid

Het bestuur zal het beleggingsbeleid aanpassen als daar aanleiding toe is.

5.2 Lagere toeslag

Als de dekkingsgraad lager is dan 110% zal er geen toeslag meer plaatsvinden. Aangezien dit al het beleid van het bestuur is, heeft deze maatregel de hoogste prioriteit naast een eventuele aanpassing van het beleggingsbeleid.

5.3 Premie verhogen

Als het toeslag-instrument is uitgewerkt, volgt mogelijk een premieverhoging. Een verhoging van de premie draagt bij aan de herstelkracht van het fonds. De premie dient kostendekkend te zijn. Daarnaast kan worden nagegaan of de premie, als de dekkingsgraad lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad, bijdraagt aan herstel³. Als dit niet het geval is kan in eerste instantie worden onderzocht of dit bereikt kan worden met een verhoging van de premie. Hierbij wordt aangemerkt dat het bestuur en sociale partners een maximum aan de te heffen premie zullen stellen. Thans acht het bestuur dat dit maximum met een totale premie van 25,5% van de pensioengrondslag is bereikt.

5.4 Versoberen van regeling door combinatie van beschikbare instrumenten

Indien verdere premieverhoging niet of slechts gedeeltelijk haalbaar is, of indien de premie niet voldoet aan de wettelijke vereisten, dan kan ook de regeling worden versoberd door inzet van een combinatie van onderstaande instrumenten:

- Verlaging opbouwpercentage.
- Verlaging pensioengrondslag door verhoging franchise.
- Verlaging pensioengrondslag door verlaging van het maximaal pensioengevend loon.
- Partnerpensioen op risicobasis.
- Het laten vervallen van tijdelijk partnerpensioen op risicobasis.
- Versobering overgangsregeling 55-minners in lijn met de versobering van de pensioenregeling.

5.5 Verlagen opbouwpercentage

Indien het niet mogelijk blijkt te zijn om de regeling te versoberen door toepassing van een combinatie van de beschikbare instrumenten, onder de voorwaarde dat de evenwichtige belangafweging gewaarborgd blijft, kan ook het opbouwpercentage verlaagd worden. De overgangsregeling voor de 55-minners zal in lijn met deze verlaging van het opbouwpercentage kunnen worden aangepast.

5.6 Korten van uitkeringen en aanspraken

Pas als er geen maatregelen meer resteren, zal het bestuur overgaan tot korten van uitkeringen en aanspraken. Dit is de een laatste noodmaatregel. Het bestuur kan besluiten gedifferentieerd te korten (afhankelijk van de bijdrage die de verschillende belanghebbenden al hebben gedaan). Hieronder worden een nadere uitwerking van twee scenario's geschetst waarin het fonds in crisissituatie verkeert.

De beleidsdekkingsgraad daalt tot onder de minimaal vereiste dekkingsgraad

Indien de beleidsdekkingsgraad onder de minimaal vereiste dekkingsgraad komt, dan adviseert het bestuur de CAO-partijen gebruik te maken van de sturingsmiddelen conform de hiervoor beschreven prioritering. Het indexatie-instrument zal in dit geval niet van toepassing zijn, omdat al geen toeslag meer verleend mag worden onder een beleidsdekkingsgraad van 110%. Als de sociale partners niet binnen een redelijke termijn tot de benodigde maatregelen besluiten of als de genomen maatregelen niet voldoende blijken te zijn en hierdoor de beleidsdekkingsgraad voor vijf jaar achtereen onder de minimaal vereiste dekkingsgraad blijft, dan is het bestuur – conform het nFTK – verplicht om een onvoorwaardelijke korting toe te passen op aanspraken en pensioenrechten. De onvoorwaardelijke korting dient direct in de boeken genomen te worden, maar kan uitgesmeerd worden over maximaal 10 jaar. Het bestuur is bevoegd deze maatregel toe te passen zonder toestemming CAO-partijen.

³ Het is geen vereiste meer dat de premie aan het herstel bijdraagt.

Zonder aanvullende maatregelen kan het fonds niet meer voldoen aan de wettelijke hersteltermijn voor een reservetekort

Het bestuur zal de CAO-partijen verzoeken maatregelen te nemen zodat het fonds naar verwachting weer aan de wettelijke hersteltermijn voor een reservetekort voldoet. Het bestuur zal eerst de sturingsmiddel indexatie toepassen, voor zover dat mogelijk is. Mocht dit instrument niet voldoende zijn, dan adviseert het bestuur de CAO-partijen gebruik te maken van de sturingsmiddelen conform de hiervoor beschreven prioritering.

Als de voorgaande maatregelen niet voldoende herstelkracht blijken op te leveren of als de CAO-partijen niet binnen een redelijke termijn tot de benodigde maatregelen besluiten, zal het bestuur een voorwaardelijke korting toepassen op de pensioenaanspraken en pensioenrechten. Deze korting kan uitgesmeerd worden over maximaal 10 jaar. Indien actieve deelnemers de mate van korting hebben beperkt door hun aandeel in de herstelopslag of door versoering van de regeling, zal het bestuur hier rekening mee houden.

6. Afronding

Dit hoofdstuk geeft antwoord op de negen vragen en is feitelijk “Het financieel crisisplan” en kan als bijlage bij de ABTN worden gevoegd. In dit hoofdstuk wordt samengevat hoe het crisisplan er uiteindelijk uitziet. In aanvulling op de voorgaande hoofdstukken komen in dit hoofdstuk het communicatietraject en het besluitvormingstraject aan de orde.

6.1 Wanneer is er sprake van een crisis?

Het bestuur van Bpf Banden en Wielen vindt dat er sprake is van een crisissituatie indien het niet (meer) mogelijk is om op basis van de beschikbare middelen de regeling binnen de richtlijnen van DNB adequaat uit te voeren. Deze situatie wordt door het bestuur als volgt vertaald.

Op basis van de veronderstelling dat uitsluitend het korten van aanspraken en uitkeringen mogelijk is en dat er geen andere maatregelen voor handen zijn, beschouwt het bestuur van Bpf Banden en Wielen een dekkingsgraad, waarbij het onvermijdelijk is om een korting door te voeren om binnen een periode van vijf jaar weer op het niveau van de minimaal vereiste dekkingsgraad te geraken, als een crisissituatie.

Daarnaast beschouwt het bestuur van Bpf Banden en Wielen een beleidsdekkingsgraad, waarbij het zonder aanvullende maatregelen niet meer kan voldoen aan de wettelijke hersteltermijn van 10 jaar als een crisissituatie.

Op dat moment treedt het crisisplan in werking.

6.2 Bij welke dekkingsgraad kan Bpf Banden en Wielen er zonder korten niet meer uitkomen?

De volgende tabel geeft de kritische dekkingsgraden bij verschillende standen van de lange rente en het overrendement.

Tabel 6.1 Kritische dekkingsgraad obv behalen MVDG (uiterlijk december 2020)

Rente	
RTS	96,1%
RTS + 1%-punt	93,5%
RTS -/- 1%-punt	100,3%

Tabel 6.2 Kritische dekkingsgraad obv behalen VDG (uiterlijk 31 december 2027)

Rente	
RTS	90,4%
RTS + 1%-punt	83,2%
RTS -/- 1%-punt	101,7%

Er wordt onderscheid gemaakt tussen de kritische dekkingsgraden waarbij de het fonds over 3 jaar (ultimo 2020) hersteld moet zijn tot aan de minimaal vereiste dekkingsgraad (tabel 6.1) en de kritische dekkingsgraden waarbij het fonds na 10 jaar hersteld moet zijn tot aan de vereiste dekkingsgraad (tabel 6.2). De vereiste om over 3 jaar op de minimaal vereiste dekkingsgraad te komen is de strengste van de twee bij de huidige RTS.

6.3 Welke maatregelen staan ter beschikking?

De volgende tabel geeft alle mogelijke crisismaatregelen weer. In beginsel zullen de maatregelen tijdelijk worden ingezet.

Tabel 6.3 Beschikbare maatregelen

Maatregel	Belangengroepen	Effectiviteit	Beslissingsbevoegdheid
Beleggingsbeleid aanpassen	allen	afhankelijk van aanpassing	Bestuur
Lagere indexatie	actieven slapers pensioengerechtigden	laag bij ongezonde financiële positie hoog bij gezonde financiële positie	bestuur
Premie verhogen	werkgevers actieven	Gemiddeld	bestuur in overleg met sociale partners
Versoberen regeling			
1. verlagen opbouwpercentage	actieven	Gemiddeld	sociale partners
2. verhogen franchise	actieven	laag tot gemiddeld	sociale partners
3. maximering pensioengrondslag	actieven	Laag	sociale partners
4. partnerpensioen op risicobasis	actieven	Gemiddeld	sociale partners
5. laten vervallen tijdelijk partnerpensioen	actieven	Laag	sociale partners
6. beperken regeling 55-minners	actieven, beperkt	laag tot gemiddeld	sociale partners
Korten van uitkeringen en aanspraken	actieven slapers pensioengerechtigden	hoog	bestuur

6.4 Hoe realistisch is de inzet van die maatregelen?

Het aanpassen van het beleggingsbeleid is mogelijk. Dit geldt ook voor het verlagen van de toeslagen voor de alle deelnemers aan de pensioenregeling. Dit is immers staand beleid en de bevoegdheid ligt volledig het bestuur. Verhoging van de premie is afhankelijk van de omstandigheden in de branche en het draagvlak voor premieverhoging bij de sociale partners. Het bestuur acht het op dit moment niet mogelijk een premieverhoging door te voeren boven de thans van toepassing zijnde totale doorsneepremie van 25,5% van de pensioengrondslag. Het bestuur acht een versobering van de regeling mogelijk. Het bestuur adviseert om in eerste instantie te onderzoeken of versobering door middel van een combinatie van alle beschikbare instrumenten mogelijk is, onder de voorwaarde dat hierbij een evenwichtige belangenafweging gewaarborgd blijft. Indien dit niet mogelijk blijkt te zijn, acht het bestuur een verlaging van het opbouwpercentage, waarbij tevens de overgangsregeling voor de 55-minners in lijn hiermee kan worden aangepast, een mogelijkheid.

De beslissingsbevoegdheid om de regeling te versoberen ligt echter bij sociale partners.

Het bestuur heeft tot slot de bevoegdheid om de uitkeringen en aanspraken te korten, en acht dit een realistische noodmaatregel.

Indien (enkel of onder meer) een voorgenomen besluit tot korten wordt genomen, zal het fonds, bij gebleken onafwendbaarheid hiervan, overgaan tot het korten van pensioenaanspraken. Afhankelijk van de hoogte van de dekkingsgraad is een bepaalde korting noodzakelijk, zie tabel 6.4.

Tabel 6.4 Benodigde korting bij wijziging primo dekkingsgraden

DG primo 2018	BDG na 3 jaar	Hoogte benodigde korting
96,1%	103,1%	0,0%
95%	102,0%	1,0%
90%	97,1%	5,6%
85%	92,2%	10,3%
80%	87,3%	15,0%
75%	82,4%	19,6%

6.5 Wat is het financiële effect van de maatregelen?

Een indicatie van de effecten staat in de tabel met een overzicht van de beschikbare maatregelen. Voor een nadere indicatie wordt verwezen naar de uitkomsten in hoofdstuk 3. Alle maatregelen en financiële effecten zullen door het bestuur worden afgewogen in de maatschappelijke context op het moment van de crisis.

Het bestuur heeft besloten tot de volgende prioritering:

1. Als eerste zal het bestuur het beleggingsbeleid aanpassen als hier aanleiding toe is.
2. Vervolgens zal de toeslag worden verlaagd.
3. Daarna zal het bestuur overwegen een (tijdelijke) herstellpremie door te voeren. Hierbij wordt aangemerkt dat het bestuur een maximum aan de te heffen premie zal stellen. Thans acht het bestuur dat dit maximum met een totale premie van 25,5% van de pensioengrondslag is bereikt.
4. Daarna zal het bestuur het versoberen van de regeling overwegen. De voorgaande maatregel kan (ook) in combinatie met het versoberen van de regeling worden doorgevoerd.

5. Als de beleidsdekkingsgraad verder is weggezakt zodoende dat de beleidsdekkingsgraad, ook na inzet van bovenstaande maatregelen, voor vijf achtereenvolgende jaren onder de minimaal vereiste dekkingsgraad blijft, dan zal het bestuur dienen over te gaan tot het onvoorwaardelijk korten van aanspraken en uitkeringen. De onvoorwaardelijke korting dient direct in de boeken genomen te worden, maar kan uitgesmeerd worden over maximaal 10 jaar.
6. Als de beleidsdekkingsgraad is weggezakt onder de vereiste dekkingsgraad en herstel binnen de wettelijke termijnen is niet meer mogelijk, ook niet na inzet van bovenstaande maatregelen, dan zal het bestuur dienen over te gaan tot voorwaardelijk korten van aanspraken en uitkeringen. Deze korting kan uitgesmeerd worden over maximaal 10 jaar. Indien actieve deelnemers de mate van korting hebben beperkt door hun aandeel in de herstelopslag of door versoering van de regeling, zal het bestuur hier rekening mee houden.

De tabel met kritische dekkingsgraden is afhankelijk van de maatregelen die het bestuur kan nemen. Veronderstel de volgende crisismaatregelen:

- De premie wordt verhoogd met 1%-punt.
- Het opbouwpercentage wordt verlaagd met 0,1%-punt.
- Er wordt geen toeslag verleend⁴.

Tabel 6.5 Kritische dekkingsgraad na inzet bovenstaande crisismaatregelen (obv behalen MVDG uiterlijk 31 december 2020)

Rente	
RTS	95,2%
RTS + 1%-punt	92,9%
RTS -/ 1%-punt	99,2%

Tabel 6.6 Kritische dekkingsgraad na inzet bovenstaande crisismaatregelen (obv behalen VDG uiterlijk 31 december 2027)

Rente	
RTS	87,3%
RTS + 1%-punt	81,3%
RTS -/ 1%-punt	98,2%

6.6 Op welke wijze wordt rekening gehouden met evenwichtige belangenafweging?

Actieven, slapers en pensioengerechtigden krijgen als eerste te maken met het effect van een crisis. Zij krijgen geen toeslagen meer. Dit beïnvloedt hun koopkracht in de loop van de tijd negatief.

Aanvullend kan een bijdrage aan werkgevers en actieven worden gevraagd door de premie te verhogen. Dit beïnvloedt de koopkracht voor actieven negatief en zorgt voor een stijging van de loonkosten voor de werkgevers.

Daarna zullen de actieven bijdragen in de vorm van versoering van de regeling in de vorm van een lagere pensioenopbouw. Dit beïnvloedt hun pensioenuitkering in de toekomst.

Als het nodig is om te korten, zal het bestuur alle bovenstaande inspanningen meenemen om tot een zo eerlijk mogelijke verdeling van de korting van aanspraken en uitkeringen te komen tussen de verschillende belanghebbenden. Daarnaast zal het bestuur hierbij in overweging nemen hoe de tekorten zijn ontstaan.

⁴ Ook als het conform toekomst bestendig indexeren wel zou mogen.

6.7 Hoe en wanneer wordt met de belanghebbende gecommuniceerd in een crisissituatie?

Het is zaak om de crisis zo snel mogelijk onder controle te krijgen en de rust te bewaren. Daarbij is het van belang dat het bestuur proactief communiceert over de problemen en de maatregelen die het fonds gaat nemen om het op te lossen. Een ander aspect is het tegengaan van negatieve beeldvorming door te reageren op onjuiste beeldvorming in de media en via de website. Als er sprake is van een crisissituatie bepaalt het bestuur welke communicatiemiddelen er intern en extern worden ingezet. Hierbij zal de communicatiecommissie in ieder geval betrokken worden. Uitgangspunt zal zijn dat de communicatie zoveel mogelijk via de reguliere lijnen van het fonds, te weten de website, de digitale nieuwsbrief en het BandenBulletin, zal plaatsvinden. Rond de communicatie zullen de wettelijke eisen in acht worden genomen.

In onderstaand schema wordt nader ingegaan op het communicatietraject.

Tabel 6.7 Kritische dekkingsgraad na inzet bovenstaande crisismaatregelen

Communicatie	Moment communiceren	Hoofdboodschap	Doelgroep	Kanalen	Wie neemt actie?
<i>Fase 0</i>					
Communicatie van het crisisplan	Zo spoedig mogelijk na vaststellen van crisisplan	<ul style="list-style-type: none"> - Bestaan en doel crisisplan - Inhoud op hoofdlijnen - Belangenafweging 	<ul style="list-style-type: none"> - (gewezen) deelnemers - pensioengerechtigden - sociale partners - toezichthouders - verantwoordingsorgaan - raad van toezicht 	op de website en bijlage van ABTN	bestuur
<i>Fase 1</i>					
Aanvang crisissituatie	Binnen 24 uur na inwerkingtreding	Inwerkingtreding van crisiscommissie als gevolg van ontstane crisissituatie	<ul style="list-style-type: none"> - voorzitter verantwoordingsorgaan - voorzitter van raad van toezicht 	schriftelijk en mondeling	bestuur
<i>Fase 2</i>					
Gedurende crisissituatie	Notulen binnen een week	Inzicht verschaffen in voortgang van werkzaamheden bestuur n.a.v. crisis	<ul style="list-style-type: none"> - voorzitter verantwoordingsorgaan - voorzitter van raad van toezicht 	via notulen, adviezen- en actielijsten	bestuur
	Adviezen- en actielijst binnen een week	Inzicht verschaffen in de mogelijk op korte termijn te nemen (nood)maatregelen en de noodzakelijkheid tot communicatie hierover.	<ul style="list-style-type: none"> - voorzitter verantwoordingsorgaan - voorzitter van raad van toezicht 		
<i>Fase 3</i>					
Gedurende crisissituatie	Zo spoedig mogelijk, ter bepaling van bestuur	De door het bestuur genomen besluiten worden ter advisering voorgelegd	<ul style="list-style-type: none"> - verantwoordingsorgaan - raad van toezicht 	bestuur bepaalt op welke wijze communicatie richting deelnemersraad plaatsvindt	bestuur
<i>Fase 5</i>					
Bestuursbesluiten over gekozen maatregelen	Binnen één week tot twee maanden na besluit bestuur	Financiële situatie: <ul style="list-style-type: none"> - Maatregel(en) die genomen worden - Gevolgen van de maatregelen voor de (gewezen) deelnemer en pensioengerechtigden - Evenwichtige verdeling en belangenbehartiging 	<ul style="list-style-type: none"> - (gewezen) deelnemers - pensioengerechtigden - sociale partners - toezichthouders - verantwoordingsorgaan - raad van toezicht 	zoveel mogelijk via reguliere lijnen zoals de digitale nieuwsbrief, en website en BandenBulletin daarnaast ook schriftelijk	bestuur

Communicatie	Moment communiceren	Hoofdboodschap	Doelgroep	Kanalen	Wie neemt actie?
<i>Fase 6</i>					
(Gedeeltelijk) ongedaan maken van gekozen maatregelen	Binnen één week tot twee maanden na besluit bestuur	Verbetering financiële situatie: - (Gedeeltelijk) ongedaan gemaakte maatregel(en) - Gevolgen hiervan voor de (gewezen) deelnemer en pensioengerechtigden - Evenwichtige verdeling en belangenbehartiging	- (gewezen) deelnemers - pensioengerechtigden - sociale partners - toezichthouders - verantwoordingsorgaan - raad van toezicht	zoveel mogelijk via reguliere lijnen zoals de digitale nieuwsbrief, en website en BandenBulletin daarnaast ook schriftelijk	bestuur

6.8 Hoe werkt het besluitvormingsproces?

Wanneer het bestuur van het fonds, een medewerker van één van de vermogensbeheerders, de beleggingsadviseur of een medewerker van AZL een mogelijke crisis/calamiteit signaleert, dan moet dit zo snel mogelijk gemeld worden bij het dagelijks bestuur. Het dagelijks bestuur van het fonds bepaalt de omvang van de situatie en stelt vast of er al dan niet sprake is van een crisis. Wanneer de situatie als crisissituatie bestempeld is, is het dagelijks bestuur verantwoordelijk voor het direct bijeenroepen van het voltallige bestuur, de fondsmanager, adviseurs van het fonds, inclusief de vermogensbeheerder en beleggingsadviseur en zal het escalatieplan in werking treden. Het escalatieplan is als bijlage bij dit financieel crisisplan opgenomen.

Het bestuur bepaalt op korte termijn de te nemen (nood)maatregelen als beschreven in dit plan.

In het proces om te komen tot een korting kunnen de volgende stappen worden onderkend:

Omschrijving	Betrokken partijen naast het Bestuur	Doorlooptijd/ planning
1. Vaststellen noodzaak tot aanvullende maatregelen		1 – 4 weken
2. Nagaan mogelijkheid andere aanvullende sturingsmiddelen dan korten	Cao-partijen	1 – 3 maanden
3. Vaststellen noodzaak tot korten		1 – 4 weken
4. Vaststellen omvang korting		1 – 4 weken
5. Invulling korting en toetsing evenwichtige belangenafweging		1 – 2 maanden
6. Invulling compensatiemogelijkheden toekomst		1 – 2 maanden
7. Actualisering herstelplan		1 – 4 weken
8. Voorlopig kortingsbesluit		1 – 4 weken
9. Informeren andere stakeholders		1 – 4 weken
10. Informeren overeenkomstig de Pensioenwet		1 – 2 maanden
11. Definitief kortingsbesluit (effectuering)		1 maand

6.9 Hoe wordt de jaarlijkse toetsing van het crisisplan vormgegeven?

Jaarlijks zal het bestuur het crisisplan als bijlage bij de ABTN evalueren en zo nodig aanpassen.